

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Deres ref.
201406242

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2016/7777

Dato
14.6.2016

Eivindsvatn kraftverk - uttalelse til søknad om konsesjon for ombygging av inntak og bygging av kraftverk

-
- **Søknaden må først behandles av verneområdestyret for SVR før NVE kan behandle saken.**
 - **Av hensyn til villreinen må det settes bom på anleggsveien fra dammene på Nesjen til ny kraftstasjon.**
 - **Regulanten må pålegges å restaurere bekkeløp som mister mesteparten av vannet. Bekkeløp som mister alt vann må revegeteres der dette passer inn i landskapet.**
 - **Det må stilles krav om slipp av minstevannføring mellom Eivindsvatn og Krokevatn.**
-

Vi viser til oversendelse 18.4.2016. Sira-Kvina kraftselskap søker om konsesjon for ombygging av inntak i Eivindsvatn og bygging av Eivindsvatn kraftverk.

Bakgrunn

Sira-Kvina kraftselskap ønsker å utnytte vannfallet mellom Eivindsvatn og Storhomstjern i et nytt kraftverk. Dette planlegges bygd i dagen ved østre ende av Storhomstjern. Kraftverket vil ha en installert effekt på 5 MW og en årlig middelproduksjon på 14,65 GWh. Fra Eivindsvatn er det i dag en overføringstunell med utløp ved Landsløkbekken. Kraftselskapet vil forlenge overføringen med en ny tunnel som tilknyttes den eksisterende og går 1,6 km videre til kraftstasjonen. For å øke kapasiteten i overføringen ønsker kraftselskapet å bygge om tunnelinntaket ved Eivindsvatn. For mer informasjon om prosjektet viser vi til søknaden.

Fylkesmannens vurdering

Vi befarte deler av området 3.6.2016. Det ble utarbeidet en biologisk mangfold – rapport for prosjektet i 2009/2010 med justeringer i 2012. I følge rapporten er det ikke forekomster av rødlistede arter i influensområdet. Vi vurderer kunnskapsgrunnlaget i

rapporten som tilstrekkelig med hensyn til prosjektets påvirkning på biologisk mangfold.

Setesdal Vesthei – Ryfylkeheiane landskapsvernområde

Deler av prosjektets tiltaks- og influensområde inngår i Setesdal Vesthei – Ryfylkeheiane landskapsvernområde (SVR). Grensa for landskapsvernområdet går mellom Storhomstjern og det vestre av Landsløktjernene. Planlagt kraftstasjon med atkomstvei ligger utenfor verneområdet, mens inntaksområdet og påkoblingen til eksisterende tunnel ligger innenfor. Påkoblingen skjer inni fjellet.

- Søknaden må først behandles av verneområdestyret for SVR før NVE kan behandle saken.

Villrein

Setesdal-Ryfylke er landets nest største villreinområde. Fra naturens side er dette vårt mest sårbare villreinområde. Dette på grunn av skrint grunnfjell med beskjedent tilbud av vinterbeiter, oseanisk kystklima med frysing og tining av vinterbeitene samt et kupert landskap som vanskeliggjør trekk mellom sesongbeitene. Det er godt kjent at de omfattende vannkraftreguleringene i Setesdal-Ryfylkeheiene ytterligere har forverret situasjonen for villreinen.

Hele tiltaksområdet er i Naturbase registrert som leveområde for villrein. Området rundt Storhomtjødn er imidlertid definert som «marginalt villreinområde» som strekker seg herfra og sørover dalen og som følger heia videre mellom Kvinesdal og Sirdalsvatn. I følge den regionale Heiplanen er tiltaksområdet med unntak av arealene rundt Storhomtjødn avsatt som nasjonalt villreinområde.

Heiplanens retningslinjer sier at både nybygging og utvidelse av eksisterende kraftanlegg bør unngås i nasjonalt villreinområde. Unntak kan imidlertid gjøres for tiltak som ikke innebærer vesentlig negativ betydning for villreinen. Etter vår vurdering vil utbygging av Eivindsvatn kraftverk i seg selv ha marginal påvirkning på villreinen. Atkomstveien til kraftverket, og ferdsel på denne, kan imidlertid forstyrre villreinen når den er i området.

- Av hensyn til villreinen må det settes bom på anleggsveien fra dammene på Nesjen til ny kraftstasjon. Vi forutsetter at kun kraftselskap og grunneiere skal ha adgang til å benytte denne veien.

Minstevannføring og restaurering av bekkeløp

Tiltaket vil medføre betydelig reduksjon i vannføring på fallstrekningen. Mer enn 80 % av vannføringen på den nedre fallstrekningen (mellom Storhomstjern og vestre Landsløktjern) utgjøres i dag av vann som overføres fra Eivindsvatn. På strekningen

mellom vestre Landsløktjern og det lille tjernet ved dagens utløp av tunnelen fra Eivindsvatn er den naturlige vannføringen svært liten sammenlignet med dagens overførte vannføring. Det planlegges ikke minstevannføring ovenfor Storhomstjern da utbyggingen «vil tilbakeføre vannføringen på hele strekningen nedenfor påkoblingen til overføringstunnelen til tidligere, naturlig situasjon.»

Bekkeløpene mellom dagens tunnelutløp fra Eivindsvatn og Storhomstjern er preget av flere tiår med kunstig høy vannføring. Hvis vannet føres i tunnel vil særlig deler av de øverste bekkeløpene bære preg av dette. Det er naturlig at regulant restaurerer disse stedene, herunder sørger for revegetering der det ikke lenger er vannføring.

På strekningen mellom Eivindsvatn og Krokevatn (i retning Austdøla) er det i dag ikke krav om slipp av minstevannføring. Konsekvensen av dette er et visuelt skjemmende, delvis tørrlagt elveløp, med begrenset biologisk verdi. For denne vannforekomsten (025-129-R) skal man i følge Vann-Nett vurdere minstevannføringsvilkår. Det er en betydelig andel av det opprinnelige tilsiget til Austdøla som er overført til Kvifjorden. Nå renner det bare vann fra Eivindsvatn mot Krokevatn når det er flom. Ombygging av inntaket i Eivindsvatn vil medføre at flomvannføringen herfra blir ytterligere redusert.

- Regulanten må pålegges å restaurere bekkeløp som mister vann. Bekkeløp som mister alt vann må revegeteres der dette passer inn i landskapet.
- Det må stilles krav om slipp av minstevannføring mellom Eivindsvatn og Krokevatn.

Med hilsen

Per Ketil Omholt (e.f.)
seniorrådgiver

Eivind Hellerslien
senioringeniør

Brevet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.
Saksbehandler: Eivind Hellerslien, tlf: 38 17 62 11

Kopi på e-post sendt til:

Villreinnemnda for Setesdalsområdet v/ sekretær
Vest-Agder fylkeskommune
Verneområdestyret for SVR v/ verneområdeforvalter
Miljødirektoratet
Kvinesdal kommune
Sira-Kvina kraftselskap